

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ J. U.** a **2/ A. U.**, bývajúcich v S., proti žalovanému **Š. U.**, bývajúcemu v S., v dovolacom konaní zastúpenému JUDr. A. M., advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom v H., **o vydanie a vypratanie nehnuteľnosti**, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 11 C 157/2005, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. mája 2008 sp. zn. 10 Co 13/2007, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 28. mája 2008 sp. zn. 10 Co 13/2007 a rozsudok Okresného súdu Humenné z 19. decembra 2006 č.k. 11 C 157/2005-101 **z r u š u j e** a konanie v tejto veci **z a s t a v u j e**.

Žalobcovia 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalovanému spoločne a nerozdielne do X. dní náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania v sume 174,60 €, do rúk JUDr. A. M., advokátky Advokátskej kancelárie so sídlom v H..

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Žalobcovia sa žalobou podanou na súde 28. júla 2005 domáhali na žalovanom splnenia povinnosti vydať a vypratať pozemok parc. č. KN č. X. - orná pôda vo výmere X. m², zapísaný na LV č. X. kat. územia S. a odovzdať ho žalobcom do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Ako rozhodujúce skutočnosti, na základe ktorých sa domáhali splnenia povinnosti, uviedli, že žalovaný predmetný pozemok, za podielových spoluvlastníkov ktorého boli určený rozsudkom Okresného súdu Humenné z 27. júna 1977 č.k. 9 C 73/72-86, užíva bez právneho dôvodu.

Okresný súd Humenné rozsudkom z 19. decembra 2006 č.k. 11 C 157/2005-101 uložil žalovanému povinnosť vydať a vypratáť parcelu KN-C č. X. - orná pôda vo výmere X. m², zapísanú na LV č. X., katastrálneho územia S., a takto vypratánú ju odovzdať žalobcom do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanému uložil aj povinnosť zaplatiť žalobcom náhradu trov konania v sume 1 500,-- Sk a povinnosť zaplatiť na účet súdu náhradu trov štátu v sume 30 632,-- Sk. Na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že predmetný pozemok je v podielovom spoluvlastníctve žalobcov. Na odôvodnenie svojho rozhodnutia o splnení povinnosti žalovaným uviedol: „Napriek tomu, že žalovaný užíva spornú nehnuteľnosť, jeho konanie ja zásahom do vlastníctva žalobcov, ktorí z uvedeného dôvodu nemôžu svoje vlastnícke práva realizovať. Užívacie právo nemožno nadradiť nad právo vlastnícke, pokiaľ toto je preukázané. Rozsudkom tunajšieho súdu 8 C 592/1991 zo dňa 09.04.1992 už bolo právoplatne rozhodnuté o povinnosti žalovaného a jeho manželky M. U. vydať žalobcom nehnuteľnosť EN X. v katastrálnom území S. do troch dní od právoplatnosti rozsudku, k jej vydaniu však nedošlo. Súd v tomto konaní považoval za potrebné identifikovať spornú nehnuteľnosť a vyznačiť ju v teréne po vykonanom znaleckom dokazovaní, aby neboli pochybnosti o totožnosti parcely a aby sa žalobcom vydala správna parcela. V rámci znaleckého dokazovania spojeného s miestnou ohliadkou za účasti oboch strán sporu k identifikovaniu parcely došlo; napriek tomu, že žalovaný odmietol prevziať vytyčovacie operát hraníc pozemkov vyhotovený znalcom, súd ho považuje po nedôvodnom odmietnutí zo strany žalovaného za doručený. Žalovanému nič nebráni v tom, aby predmetnú parcelu KN-C č. X. orná pôda o výmere X. m² zapísanú na LV č. X. katastrálne územie S. vypratáť a vydal žalobcom. Na splnenie tejto povinnosti súd žalovanému poskytol lehotu troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku“.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Prešove rozsudkom z 28. mája 2008 sp. zn. 10 Co 13/2007 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd mal za to, že prvostupňový súd pokiaľ ide o vydanie veci rozhodol správne, keďže z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplývalo, že výlučným vlastníkom sporného pozemku sú žalobcovia a nemožno spochybniť ich vlastnícke ani užívacie právo k danej parcele. Podľa odvolacieho súdu nie je opodstatnená námietka žalovaného uplatnená v odvolaní, že v danej veci už bolo právoplatne rozhodnuté. Uviedol, že v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 7 C 673/84 išlo síce

o totožný predmet konania, nie však aj účastníkov. Z rozsudku z 1. júla 1984 č.k. 7 C 673/84-8 totiž vyplýva, že účastníkmi tohto konania na strane žalovaných bola M. U., rod. P. a Š. U.. Dodal, že „taktiež v tomto konaní prvostupňový súd rozhodoval nielen o vydaní a vypratani nehnuteľnosti, ale aj o vytýčení hranice v teréne, vyznačené pevnou stabilizáciou (železnými rúrkami)“.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie. Navrhol napadnuté rozhodnutie i rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť a konanie v zmysle § 104 ods. 1 O.s.p. zastaviť z dôvodu prekážky právoplatne rozhodnutej veci. Podľa názoru dovolateľa právoplatne skončené konanie Okresného súdu Humenné sp. zn. 7 C 673/84, ale i konanie tohože súdu sp. zn. 8 C 592/91, zakladajú prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Nesúhlasil so záverom odvolacieho súdu, že v prejednávanej veci nešlo o totožnosť účastníkov. K tomu uviedol, že účastníčka konania sp. zn. 7 C 673/84 M. U., rod. P., už nežije, o čom žalobcovia, ako jeho bezprostrední susedia, nepochybne vedia. Dovolateľ odporoval aj tvrdeniu odvolacieho súdu, že súd rozhodol nielen o vydaní a vypratani nehnuteľnosti, ale aj o vytýčení hranice pozemkov. Dovolanie žalovaný odôvodil aj dovolacím dôvodom podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Podľa žalovaného je vlastníctvo žalobcov „formálne a nezákonné“, keďže sa stali výlučnými vlastníkmi nehnuteľnosti iba na základe nesprávne zapísaných súdnych rozhodnutí a vadnou identifikáciou parciel.

Žalobcovia 1/ a 2/ vo svojom vyjadrení považovali dovolanie za neopodstatnené a žiadali, aby dovolací súd rozhodnutia prvostupňového a odvolacieho súdu „potvrdil“ ako zákonné a vecne správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods.1 O.s.p.) a dospel k záveru, že rozsudky súdov oboch nižších stupňov treba zrušiť a konanie zastaviť. Tak súd prvého stupňa, ako aj dovolací súd totiž konali v danej veci napriek tomu, že im v tom bránila prekážka veci právoplatne rozsúdenej.

Doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný (§ 159 ods. 1 O.s.p.). Len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova (§ 159 ods. X. O.s.p.). V zmysle § 103 O.s.p. súd kedykoľvek za konania prihliada na to, či sú

splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania). Podľa § 104 ods. 1 veta prvá O.s.p. platí, že ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Prekážka rozsúdenej veci (*res iudicata*) svojou podstatou patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania vedie k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t.j. ak vyplýva z rovnakého skutku). Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne (a tiež inak). Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného, resp. či ten, kto v skoršom konaní vystupoval ako žalovaný, má alebo nemá v novom konaní procesné postavenie žalovaného). Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania (či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie).

Odvolačí súd nepovažoval za dôvodnú odvoláciu námietku žalovaného, že o vydaní parcely EK X., zapísanej na LV č. X. v kat. území S., rozhodol Okresný súd Humenné už v inom konaní, v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 592/91. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia vyplýva, že sa ani nezaoberal námietkou prekážky rozsúdenej veci vo vzťahu ku konaniu žalovaným namietanému (sp. zn. 8 C 592/91), ale venoval sa riešeniu tejto prekážky vo vzťahu ku konaniu Okresného súdu Humenné vedenému pod sp. zn. 7 C 673/84, pričom dospel k záveru, že v ostatne uvedenom konaní išlo síce o totožný predmet konania, nie však o tých istých účastníkov, keďže účastníčkou tohto konania bola okrem žalovaného Š. U. aj žalovaná M. U., rod. P.. Dodal, že „v tomto konaní“ prvostupňový súd rozhodoval nielen o vydaní

a vypratání nehnuteľnosti, ale aj „o vytýčení hranice pozemku v teréne, vyznačené pevnou stabilizáciou (železnými rúrkami)“. Tieto závery odvolacieho súdu nie sú správne.

O iný rozsah účastníctva nejde v prípade, ak žalobca v novom konaní s rovnakým nárokom vyvodzovaným z tých istých skutočností neoznačí za žalovaného (nositeľa povinností) všetky osoby žalované v pôvodnom konaní z dôvodu, že niektorá z nich zomrela. Pri ostatných osobách je zachovaná totožnosť subjektov, ktorou sú určované subjektívne medze právoplatnosti. Žalovaný v dovolaní uviedol, že jeho manželka M. U., rod. P. v čase podania novej žaloby o splnenie povinnosti vydať vec už nežila, o čom žalobcovia, ako ich bezprostrední susedia, nepochybne vedeli.

Vychádzajúc z uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že rozsudok Okresného súdu Humenné z 12. júla 1984 č.k. 7 C 673/84-8 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 21. marca 1985 sp. zn. 13 Co 462/84, vyhovujúci žalobe žalobcov J. U. a A. U. na splnenie povinnosti žalovanými Š. U. a M. U. vypratať spornú nehnuteľnosť z rovnakého dôvodu, ako sa toho žalobcovia domáhali novou žalobou, o ktorej sa konalo v preskúmvanej veci, tvoril preukážku právoplatne rozhodnutej veci.

Nemá oporu v uvedených rozhodnutiach súdov, že by súdy „v tomto konaní“ (odvolací súd neuviedol, ktoré z konaní má na mysli) okrem vypratání nehnuteľnosti rozhodli „aj o vytýčení hranice pozemku v teréne, vyznačené pevnou stabilizáciou (železnými rúrkami)“; taký výrok neobsahujú rozhodnutia súdov vydaných v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 673/84, ani rozhodnutia súdov vydaných v preskúmvanom konaní.

Preskúmaním veci dovolací súd tiež zistil, že prekážku rozhodnutej veci tvorilo aj iné právoplatné rozhodnutie súdu.

Rozsudkom Okresného súdu Humenné z 9. apríla 1992 č.k. 8 C 592/91-17 bola žalovaným Š. U. a M. U., rod. P. uložená povinnosť vydať žalobcom J. U. a A. U. nehnuteľnosť EN X. - orná pôda vo výmere X. m², zapísanú na LV č. X. kat. územie S. v lehote X. dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Splnenia povinnosti žalovanými žalobcovia sa domáhali na základe toho, že hoci rozsudkom Okresného súdu Humenné z 27. júna 1977 č.k. 73/72-86, ktorý nadobudol právoplatnosť 18. októbra 1977, bolo určené, že sú podielovými

spoluvlastníkmi nehnuteľnosti vydania ktorej sa domáhajú, žalovaní ich neustále rušia vo výkone ich vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, nehnuteľnosť neoprávnene užívajú a odmietajú ju vydať.

Vo veci, ktoré je predmetom tohto prieskumu dovolacieho súdu žalobcovia sa domáhali splnenia povinnosti žalovaným vydať a vypratať parcelu KN č. X. - ornú pôdu o výmere X. m² zapísanú na LV č. X. k.ú. S. a odovzdať ju žalobcom do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Splnenia povinnosti žalovaným sa domáhali z dôvodu, že hoci na základe rozsudku Okresného súdu Humenné z 27. júna 1977 č.k. 9 C 73/72-86 sa stali vlastníkmi nehnuteľnosti, vydanie ktorej sa domáhajú, žalovaný napriek tomu, že mu už bola predchádzajúcimi rozhodnutiami uložená povinnosť vypratať spornú nehnuteľnosť, „neprestal“ s jej neoprávnením užívaním.

Podľa dovolacieho súdu je tu totožnosť i predmetu preskúmaného konania a konania vedeného pod sp. zn. 8 C 592/91, a z dôvodu vyššie uvedeného i účastníkov týchto konaní. Rozdielnosť predmetu týchto konaní nemožno vyvodit' z toho, že v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 592/91 bolo rozhodnuté o splnení povinnosti vydať pozemok s výmerou väčšou o X. m², keď podľa ostatných znakov ide o nepochybne totožné nehnuteľnosti.

Súdy oboch nižších stupňov uvedené prekážky prejednávania a rozhodnutia veci prehliadli a tým konanie zaťažili procesnou vadou v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p. Na vadu tejto povahy musel vziať dovolací súd zreteľ, i keď nebola v dovolaní namietaná (viď § 242 ods. 1 O.s.p.).

Výskyt niektorej z vád uvedených v § 237 O.s.p. je dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť (§ 243b ods. 1 O.s.p.) a zistenie, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p., je okrem toho dôvodom pre zastavenie konania (§ 243b ods. X. O.s.p.).

So zreteľom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudky súdov oboch nižších stupňov a konanie zastavil.

Žalobcovia z procesného hľadiska zavinili, že sa konanie muselo zastaviť a vznikla im povinnosť nahradiť trovy tohto konania žalovanému (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení

s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 2 O.s.p.). Dovolací súd, vychádzajúc z obsahu spisu, priznal žalovanému v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania vo výške 174,60 €, ktoré vyčíslil jeho zástupca na výzvu odvolacieho súdu listom zo 4. apríla 2008. Žalovanému, ktorý v dovolacom konaní síce podal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania, avšak trovy v lehote podľa § 151 ods. 1 druhá veta O.s.p. nevyčíslil, nepriznal náhradu trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1, 2 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 15. apríla 2010

JUDr. Ladislav Górasz, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Daniela Pekajová